

2022-03-01

Efter regeringens beslut om ett slutförvar för använt kärnbränsle – mycket arbete återstår

Kärnavfallsrådet har idag den 1 mars 2022 överlämnat SOU 2022:7 *Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2022 – Sambället, tekniken och etiken* till Miljödepartementets statssekreterare Anders Grönvall.

Den 27 januari 2022 gav regeringen tillåtlighet och beslutade om tillstånd för att uppföra och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle. Besluten innehåller ett antal villkor för den fortsatta processen. Fler villkor kommer dock att ställas i den fortsatta hanteringen av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt och av Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM). Mycket arbete återstår. Implementeringen av slutförvaret, efter regeringens beslut, tar minst 70 år. Dessutom är slutförvaret idag endast en teoretisk referensutformning som behöver utvecklas vidare. I årets kunskapslägesrapport betonas därför vikten av att ställa upp tydliga villkor för den fortsatta processen med utvecklingen av slutförvaret – för säkerhetens och förtroendets skull.

Kärnavfallsrådet uppmärksammar i årets rapport forskningen om sociotekniska system och vikten av att uppmärksamma slutförvarsprojektet som just ett sådant. Rådet betonar bl.a. behovet av transparens, öppenhet och insyn i den fortsatta processen – för bättre säkerhet och legitimitet. Vidare beskrivs Århuskonventionen som är en internationell överenskommelse och utgör en viktig grund när det gäller reglering och synsätt på deltagande.

Slutförvaret består av ett system med tre barriärer: kopparkapsel med gjutjärnsinsats, bentonitlera och berg. Denna rapport tar upp barriären kapseln och behovet av mer forskning. Forskningsläget kring kopparmaterialet i kapseln, i vilken det använda kärnbränslet ska inneslutas, beskrivs och diskuteras. Under senare år har rådet flera gånger uppmärksammat att forskningen om gjutjärnsinsatsen startade sent och att det finns betydande osäkerheter när det gäller gjutjärnsinsatsens egenskaper. Rådet vidhåller att det behövs fler studier kring gjutjärnsinsatsen och rapporten belyser detta.

Den pågående teknikutvecklingen i flera länder kring olika typer av system med små modulära reaktorer (SMR) beskrivs. Rådet framhåller att SMR:er, om de blir verklighet, kommer att generera olika former av kärnavfall som behöver slutförvaras eller omhändertas.

En grundläggande fråga som diskuteras i rapporten är vårt ansvar för kommande generationer och om – och i så fall hur – detta skiljer sig från vårt ansvar för nu levande människor.

Rådet ger slutligen en översikt av Kärnavfallsrådets arbete och kärnavfallsområdet under åren 2020 och 2021.

Ladda ner rapporten på:

[Kärnavfallsrådet | \(karnavfallsradet.se\)](https://www.karnavfallsradet.se)

Statens råd för kärnavfallsfrågor – Kärnavfallsrådet – är en av regeringen utsedd vetenskaplig kommitté där ledamöterna har sakkunskap inom teknik, naturvetenskap, humaniora och samhällsvetenskap. I februari vartannat år publicerar Kärnavfallsrådet en kunskapslägesrapport. Tidigare kunskapslägesrapporter på svenska och engelska finns på rådets webbplats: www.karnavfallsradet.se

Presskontakt:

Carl Reinhold Bråkenhielm

Ordförande i Kärnavfallsrådet

072-540 01 28